

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

16. De timore, & spe ad extremum vitæ exitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

officium impinges, meliora spondebis nec prestabis, ad perfectiora conaberis neque pertinges, ipsa te grauius instans remordebit, & grauiore dolore vret conscientia, at pondere pressus tuo relaberis, eodemque harenis luto reptabis, nec assurges, nec ereptandi trames apparebit; ipse te increpabis, & quaqua uersum circum spectans effugij locum non videbis, exclamabis, Domine, vim patior, in amaritudine moratur anima mea, quod nolo, hoc ago, quod volo non inuenio bonum; infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius? at caue ne sic te lugeas, ut spe meliorum mox secutorum non erigaris, qui seminibus fouendis hiemem terra prouidit, qui que noctem diei, frigus aestui, amica, sed & utili alternatione coniunxit, is idem animorum summus exultor Deus, istiusmodi nos infirmitatibus roborat, deiectionibus erigit, mœroribus solatur, dilatat angustiis, periculis sospirat: quatumuis igitur ipse te oppugnare, tuisque reculantibus ad vitia propensionibus, in deterius ferri cuncta videantur, tua tamen tibi in eum spes illibata perduret, creditoque non aliunde pugnas & pericula in crude scere, quam ut humiliore & gratiore animo, debellatore & vindicem agnoscas Deum.

C A P V T X V I .

De timore & spe ad extremum uitæ exitum.

SI diuini terret expectatio iudicij, vitamque a diuinis haud raro preceptis exorbitantem recensens, momentum id expauescis a quo tota pendebit æternitas, si diuinæ sententiæ istud fulmen exhorres, quo sæuim in tonante abiudicatus æterno carceri ad diceris; et ite forsitan hic iustus timor, tibi que cum Sanctorum plurimis communis, at certe multa spe condendus, omninoque tanta ut præ hac vix aliquid ille posse videatur. Nolim equidem cuiusquam aut opinionis aut præceptionibus aduersari, id solum quod sentio edico; quid est quod admodum isto temporis articulo, vitæ scena iam peracta, quando quod refarciatur, quæ letalis cupiditas relectur deest, quid est in qua, cur id temporis timorem aduoces; timenda tunc maxime sunt iudicia Dei, cum de cupiditate reuellenda, de propellendis illecebris, periculo cauendo agitur; nunc autem instante morte, ipsoque iam homine, a presentium sensu, ad mox futura expectatione translato, potestue mentis nostræ, alio quam ad spem, quam ad diuinæ bonitatis certam fiduciam, saluatiore esse conuersio? Velim igitur, ut ad id formidabile tempus, multa spe, iam tanto ante te comparet, Deum enim tunc maxime propitium clementemque, qui exoptas, annon a quibus est, ut ad eius bonitatem elementiamque, confugias, qualemque illum esse credideris, tale etiam illum & meritum reperias? Sed & apud me valet plurimum, viti permagni B. Diadochi mira & constante affirmata sententia, Metam in morte, adiutorem esse demonum, animamque retardare; at verò animam illam, quæ morti proxima, caritate in Deum exultat, esse veluti peccatam, & præter omnes demonum

num acies euolare, eosq; qui sic obierint rapiendos obuiam Christo in aëra; timidos verò & trepidantes alios, in die iudicij cum reliqua turba iudicandos. Enimuerò magnum est, naturæ, quæ dissolutionis est metuens, tantopere esse victorem, vt mori non detrectes, optes etiam: diuinæ bonitati tantum credere, vt ad futura, numquam explorata, quorum nihil hîc est simile, te totum se cure & intrepidè tradas; rerum omnium amorem ita posuisse, vt huic toti ad spectabili orbi, luci gratissimæ, amicorum societati, ipsi etiam congenito corpori, vltimum vale dicere, non reformides, diuinæque legi vsque adeò te prestes obsequentem, & ad beatam aternitatem sic adspices, vt præ illius desiderio, nulla tibi iactura grauis, nullus casus formidandus esse reputeretur. Hæc profectò non nisi à præcellenti virtute, animo que fortissimo, ac omnium despicientissimo, Dei verò amantiissimo proficisci possunt.

At verò metu contrahi, multa expauescere, quorumuis est; soletque meticulosior quisque, ad noua & non prætentata trepidare, neque ad hoc vllius virtutis, sed paucis & naturæ solius incitamento est opus; nōne & idiplum expauerunt Ethnici? & quidam abiturientem alloquebatur animam,

Animula, vagula, blandula,

Hospes, comesq; corporis,

Quæ nunc abibis in loca?

Pallidula, rigida, nudula,

Nec, vt soles, dabis iocos!

*Spartianus
de Adriano
Imp. refert.*

Et verò plurima sunt, quæ trepidatione haud mediocriter augeant, at illa ferme ducuntur à nobis, nec ad eam excelsitate euehuntur, ad quam spes & alacritas ea, quæ sepositis humanis omnibus argumētis, sola diuinæ bonitatis fiducia nititur.

Sed nūquid antè laudati sunt, inquis, viri sancti cōplures, qui non mediocriter in morte timuerūt; equidē diffiteri nō possum, vt neque inficiari potest quisquā, complures quoq; summa mentis, cum tranquillitate, tum iucunditate, ad mortalis vitæ extrema perductos. ita Martini, Basilij, Ambrosij, Pauli, Antonij, Bernardi, Francisci, Xauerij, Ignatij, alijque tot & tanti viri, vt siue numero, siue splendore certetur, eorū qui bene sperantes latiq; obierunt, inferior causa futura non sit. Verè omnino, & ad id quod agimus appositè dixit Bernard. *Vbi in-* *Serm. 1. in*
tenderis ingenitū, valet: viget enim, eamque in partem tota hominis fertur indu- *psal. Qui*
struitur. *habitat.*
sanctorum Eremitarū non pauci, dura multa & austera meditates, nō nisi dura & aspera cogitatione versabant; inferorū tormenta, seueri iudicis tribunal, accusatores vndiq; vrgentes, sententiam absq; pronocatione damnantem, aternos cū desperatione cruciatus, assiduè in oculis, in ore, in mente gestabant: hinc vbi ad vltimū vitæ limitem peruenissent, cū suæ reuerentiationis vis instante articulo acrior vrgebat, & præsentioribus timoris aculeis, testes interni paucis voces exprimebat. At verò qui spe, qui amore connixi, se diuinæ bonitati contemplandæ, beneficiis Dei magno animi

sensu perpendendis, clementiæ atque largitati nõ sine interna suauitate perscriscendæ, despiciendis procreatis omnibus, amoriq; ac vnus Dei desiderationi totos penitusq; dediderunt, quibus hæc vita exiliũ est & dolor, menteq; ac purissimis votis in aliã translati sunt, his commemoratio mortis iucunda, ipsaque mors non mors, sed ad vitam à morte, à miseria ad beatitatem iucundus & breuis transitus putatur. Felices animas, meritoque tam beata sorte dignandas!

*Vita SS.
Parr. lib de
fornic.*

At enim quæris, Vtrinam horũ præstantius egerint? õ homo, quis me Sancto-
tum posuit arbitrum? vnus est Dei spiritus, at singulis distribuit vt vult. Duos quosdam eodẽ tempore idem peccasse legimus, pariterq; peccati pœnitentia ductos, ac vtronea sui ipsorum accusatione reos, aliquamdiu separatim clusos, omniumq; aditu atque alloquio prohibitos, graues scelerũ luisse pœnas, pauxilloq; panis & aquæ per dies singulos ex dimenso vitam sustentasse; parique in vtriusq; pœna par etiam ad extremum fuit constantia. sed ecce, vbi remissa pœnã, laxatus afflictis carcer, & in aliorum consortium admissi sunt, prodit vnus, luridus facie, exsanguis, tabidus, mortuoq; quàm viuo similior; alter verò iucundus aspectu, benè habitus, viuidaque & vegeta tótius corporis conformatione quasi enitescens. Tantam in causa pari, pariq; ratione victus, imparitatem obstupère sancti Patres & coniectura vsi probabili, hanc in re simillima dissimilitudinem, non nisi à discrepantibus animi cogitatis, manare potuisse crediderunt: cum igitur super eo interrogassent, ille macie confectus dixit, Pœnas quas flagitiis commertus eram, & quibus iustè addici possem, cogitationi perpetuò obieci, tantusque me seu horror seu terror occupauit, vt ossa contremiscere, cutiq; adhæsisse viderentur. At alter, Perennes Deo meo, inquit, egi gratias, qui me à spurcissima peccatorum colluione reuocatum, huic angelicæ vitæ redonauit, pœnisque liberavit æternis; quapropter, eiusmodi boni Domini memoria, lætus exultabam. Vtrumque & audiuerẽ, & probauerẽ patres, at neutrum alteri præferre sunt ausi, gratam Deo vtriusque pœnitentiam asseruisse contenti. Horum nos, carissime frater, modestiam imitari decet: multum est, quid bonum sit ostendisse; bonum bono præferre, cum diuersa sunt tempora, rationes & personæ, quid nisi contentiosum esset?

Equidem verecundi timoris non nihil inesse velim, sed ita moderati vt exacuendæ spei inserviat, hæc autem in omni angustia, & vbi cumque arduum aliquid emerferit, tunc vegetior erigatur: dicatque, *Cum infirmor, tunc potens sum, si exurgat aduersum me praelium, in hoc ego sperabo.* Ac vniuersè quamdiu hominum consilijs, fauore, industria res aguntur, quid nisi ab incertis incerta & fluctuantia expectes? at verò vbi in Deum reuolutus negotiorum cãrdo, sapientis ac potentis illius manũs imperio voluendus est, quid nisi sapientissimam, certissimam & optimam, ad bonos & optatos fines, conuersionem speres? teque totum illi spe vegetiore committas? Sed satis hæc sint, neque enim modò sunt indaganda prolixius.